

2 K 13,11-13 Pozdrav

Autor přípravy

[Ladislav Havelka](#)

Nakonec, bratří: žijte v radosti, napravujte své nedostatky, povzbuzujte se, buďte jednomyslní, pokojní, a Bůh lásky a pokoje bude s vámi. Pozdravte jedni druhé svatým políbením.

Pozdravují vás všichni bratří.

Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi

1. První reakce

Hezké přání od apoštola. Mějte se dobře a žijte v radosti, toho je nám vždy třeba!

Není ten Pavel trochu náročný (napravovat se, či být dokonalí)? Máme snad být všichni stejné, uniformní mysli? Snad to vše není podmínkou Boží přítomnosti. To by to dopadlo!

Proč se mám líbat?

Je poslední verš trojiční formulí?

2.Text

2.1. Poznámky k některým výrazům

v. 11: cai,rien- ačkoliv doslova znamená “radovat se”, někteří překládají jako obvyklý pozdrav: “sbohem”. Zajímavý se mi jeví překlad Kralických “mějtež se dobře”

esqe slova končící na tuto koncovku můžou být přeložena pasivně či zvrtně. Tedy např. katarti,zesqe může být přeloženo jako buďte napraveni (od Boha) či usilujte o nápravu. Pravděpodobné je však to druhé.

parakalei/sqe – povzbuzujte se. Pokud se rozhodneme pro pasivní význam slova, pak je možno přeložit jako “přijměte (poslouchejte) mou prosbu”. Mnoho anglických překladů se vydalo tímto směrem.

v.13: koinwni,a a` gi,ou pneu,matoj - zde je na nás rozhodnout se mezi genitivem subjektivním a objektivním. V prvním případě by koinwni,a bylo obecnství paralelní k milosti Pána Ježíše a k lásce Boží. V druhém by se jednalo o sdílení, participaci; šlo by o společenství se svatým Duchem, na kterém máme podíl. Překladaatelé se více kloní ke

genitivu subjektivnímu.

Je možný i kombinovaný přístup.

2.2.Kontext

Oddílek tvoří závěrečné verše Pavlova listu do Korintu - pozdravy a požehnání. Předchází rozhořčená obrana Pavlova apoštolství. Pavel varuje adresáty před těmi, kteří se vychloubají a doporučují sami sebe. Pavel se tedy také pochlubí. Není v ničem pozadu za veleapoštolý; běží mu však především o křesťany v Korintu. Pravému apoštolovi jde o Krista a o to, aby věřící patřili jen Kristu.

Na závěr ohlašuje svou třetí návštěvu s novým varováním. Pavel se modlí s ostatními za nápravu korintských, neboť nechce být přísný a bořit. Pravomoc, kterou má od Boha, je především k budování. (Modlí-me se k Bohu, abyste neudělali nic zlého - nejde nám o to, aby se ukázalo, jak my jsme obstáli, ale abyste vy činili to, co je správné, i kdybychom my neobstáli. 2Kor 13, 7)

2.3 Komentář

v. 11: Pavel uzavírá dopis tím, že volá po jednotě. Jakoby říkal teď nakonec si zapamatujte toto! Velmi mu jde o dobro církve.

Termín bratři je inkusivní, zahrnuje celé shromáždění. Můžeme si také povšimnout předpokladu, že Pavel nepovažuje vážnou situaci v Korintu za nevratnou.

cai,rien – korintští křesťané se mají míti dobře či se radovat. Korintané se mohou radovat, je zde totiž naděje, jestliže budou dodržovat Pavlovy rady.

katarti,zesqe – patrně Pavel požaduje nějakou akci, aby se vybabrali z toho čemu podlehli jako sbor. Viz předchozí kapitoly.

parakalei/sqe – také zde je zřejmě lepší přidržet se zvrtného překladu, tedy “povzbuzujte se”. Pakliže toto budou činit, pak je možná útěcha a harmonie.

to. auvto. fronei/te – “bud’te jedné mysli”. Nejde zde o to, aby se korintští vzdali svých individualit. Spíše apoštol hledá jednotu na hlubší rovině, té, která vede k souhlasu s pravdou.

eivrhneu,ete – žijte v míru. Mír je přirozený důsledek bytí jedné mysli. Žít v míru znamená zakoušet Boha.

kai. o` qeo.j th/j avga,phj kai. eivrh,nhj e;stai meqV u` mwn

- v zásadě zde Pavel korintským říká, že Boží požehnání očekává jejich správnou a

odpovědnou reakci. Do jinak obvyklé pavlovské fráze “Bůh pokoje” zde Pavel vkládá slova “Bůh lásky”. Pavlovou nadějí a modlitbou je to, že korintští budou napodobovat Boha lásky. - dále, Pavel nejdříve vyzývá k žití v míru, pokoji a teď zaslibuje Boha pokoje. Vidím tu souvztažnost, obousměrnou akci a reakci. Bůh pokoje také “přichází” jako Duch a jeho ovocem je také, mimo jiné, pokoj a mír.

Jak rozumět tomuto konci verše v souvislosti s předchozími napomenutími? Jedná se tu o podmínku? Budete-li dělat to a to, pak Bůh vám dá tyto dary. Patrně ne. Lze tomu rozumět tak, že Bůh sám dává zdroje, dary pro to, aby křesťané (nejen) v Korintu mohli dostát apoštolovým požadavkům.

v.12: avspa,sasqe avllh,louj evn a`gi,w| filh,mati?

polibek byl obvyklý v Orientě jako forma pozdravu. Navíc se tato forma dostala i do liturgie. Tomu by i odpovídalo adjektivum “svatý”, neboť tento polibek byl sdílen mezi “svatými”. Specificky pro Korint: jelikož polibek měl také symbolizovat život rodiny, měl dokazovat, že každý člen korintského sboru je přijímán od druhých jako částka jedné rodiny. Mohl být navíc znamením odpuštění a smíření.

avspa,zontai u`ma/j oi` a[gioi pa,ntej?

Pavel zmiňuje, že korintští křesťané jsou součástí většího celku, tedy univerzální církve. Identita svatých zůstává nejistá. Pravděpodobně to byli makedonští křesťané.

v. 13: ~H ca,rij tou/ kuri,ou Vlhsou/ Cristou/

obvyklá fráze

Milost jak dar tak ovšem i čin. Pavel ji umísťuje na začátek, protože skrze kříž (ten je vidět) lidé mohou pochopit, co znamená láska Boží. Toto poté vede k životu v Duchu. Je zde, myslím, pochopitelná logická a chronologická následnost jednotlivých kroků.

Tedy dílo Kristovo přichází první a tak nám přináší poznání spásy.

Nepochybně genitiv je subjektivní, protože Pavel nemluví o milosti darované Kristu věřícím. Milost jde od Krista k jeho lidu.

kai. h` avga,ph tou/ qeou/

Láska Boží je nejjasněji poznávána skrze poslání Syna. Skrze Krista se nám dostává Boží spásy a milosti.

Nejpravděpodobněji zde jde opět o subjektivní genitiv, neboť zde není zdůrazněna křesťanova láska.

kai. h` koinwni,a tou/ a`gi,ou pneu,matoj

Když se rozhodneme pro genitiv subjektivní, rozumíme pak, že Duch svatý vytváří

společenství tak, aby bylo sdíleno mezi věřícími. Byl by to pak dar Ducha.

Když se rozhodneme pro objektivní genitiv, pak to bude parafráze, která mluví o participaci na Duchu, zvláště společenství s ním jakožto osobou.

Třetí možný způsob je vzít obojí najednou.

V jakémkoliv případě jde tu o to, že Duch svatý se připojuje k dílu Kristově a lásce Boží.

Záleží pak na nás, jaký genitiv zvolíme. (Bud' půjde o to, že milost Kristova a láska Boží jsou přítomny v participaci na Duchu, nebo obecnství s Duchem sv. není primárně sdílení se v Duchu sv., ale sdílení se ve společenství, jež svatý Duch vytváří mezi věřícími. Nebo je možné kombinovat oba přístupy, což by znamenalo obecnství církve skrze společné sdílení v Duchu svatém.)

meta. pa,ntwn u`mw/n?

za povšimnutí stojí, že požehnání je pro pa,ntwn, všechny. Zdůrazňuje zde, že mluví ke každému v církvi. Jeho napomínání a požehnání se týká všech lidí, nikdo nemá být vyloučen.

3. Teologická témata

Pareneze

Pavel ujišťuje věřící o svém neustálém zájmu o ně. Nic jej nedokáže odradit. Volá po harmonii ve sboru. K tomu je třeba úsilí, je třeba usilovat o jednotu, je třeba napravovat špatné cesty, povzbuzovat se atd.

Ovšem to úsilí není jen z lidí k tomu přistupuje i Bůh. Pavel dává zaslíbení: při tom všem Bůh lásky a pokoje bude s vámi.

Svatý polibek

Je spojovaný se ranou křesťanskou bohoslužbou jako znakem pravdivého rodinného života. Tato praxe přetrvávala do pozdějšího doby v liturgii církve. Pak je to akt vzájemné důvěry a náklonnosti, která odkládá staré neshody a rozkoly, v předjímání nové jednoty (před Večeří Páně).

Polibek je také vyjádřením pouhého bratrského uvítání.

Trojice

Je možno vzít toto požehnání jako příklad ekonomické Trojice, která je tu popsána ve vztahu k světu lidí. Pořadí postav vychází z křesťanské zkušenosti. Proto je zde na prvním místě "milost našeho Pána Ježíše Krista", protože skrze něj, jeho vtělení, ukřižování a vzkříšení poznáváme Otcovu lásku a také radost v obecnství svatého Ducha.

4. Podněty ke kázání

a) Je možné, dle mého soudu, vyjít a reagovat na konkrétní situaci v daném sboru. Pavel

také reagoval na situaci v Korintě.

Čeho je nám v třeba ve chvílích rozdělení? Samozřejmě je třeba se rozhodnout pro Pravdu a pravdivého svědka, který není jen směšným vychloubačem a veleapoštolem. V praktické rovině je třeba však smíření a spojování místo rozdělení – pozdravení se svatým políbením. K tomu je ovšem také zajisté nutné úsilí, napravovat nedostatky, povzbuzování se navzájem a úsilí o jednomyslnost, která není uniformitou, nýbrž shodou v podstatných, řekl bych kristovských věcech. To vede k pokoji a radosti.

Dialekticky – z druhé strany nám pomáhá a k tomuto vede Bůh lásky a pokoje. Tedy není to jen naše úsilí, jež se nám může každou chvíli rozsypat pod rukama, přistupuje k tomu to úplně jiné a výsostné.

b) Asi by bylo možné zaměřit se na každý pojem jednotlivě a rozpracovat jej. Téma pokoje, radosti, jednomyslnosti atd.

c) Lze také vyjít ze závěrečného požehnání. Proč Pavel zmiňuje Trojici? Proč ji uvádí v tomto pořadí, když to známe přece jinak? Celkem dobré se mi jeví začít od Krista a jeho milosti, neboť to je základem veškerého křesťanského zvěstování, něco z čeho vycházíme a co je třeba stále připomínat. Takto postupovat dále, po ostatních osobách. Dobré se mi zdá mít stále na paměti kam, do jaké situace Pavel píše.

d) Lze se také zaměřit třeba jen na jednu osobu a udělat, tak jako v bodě b) malou sérii kázání.

edice